

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ГАВРИЛЮК КАТЕРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
НА ПРИКЛАДІ ФРАНЦУЗСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Муніципальна реформа належить до найважливіших компонентів системоутворюючих інституційних реформ, в результаті якої місцеве самоврядування набуває можливостей стати дійсно значущою основою соціально-економічного розвитку країни. Європейський досвід децентралізації публічної влади, зокрема на прикладі Французької республіки показує, що самоуправління є самостійною, повноправною ланкою в системі публічної влади. Підставами для такого висновку є те, що в умовах реформи децентралізації, територіальні громади (муніципальні утворення) отримують потенціал до саморозвитку, сприяють активізації економічної активності населення, залучення в господарський обіг наявних ресурсів і потенціалу щодо наповнення місцевих бюджетів, раціоналізації виробничо - соціальної структури територій.

Для України, використовуючи досвід Франції, нагальною потребою є створення ефективної територіальної організації місцевого самоврядування, яка б сприяла узгодженню територіальних, галузевих і народногосподарських інтересів, регіонально-цілісному розвитку території.

Вагомий внесок у дослідження цієї проблеми зробили О.В. Батанов, Бабич О. М., Павлюк А.П., Олійник Д.І., Баталов О.А., Дацко О.І., Валюшко І.В. та ін.

Вивчення наявних вітчизняних джерел показує, що дослідження Європейського досвіду децентралізації публічної влади, зокрема на прикладі Французької республіки залишається недостатньо дослідженим. Актуальність і практична значущість зазначених проблем обумовили вибір теми магістерської роботи, її мету і завдання.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення європейського досвіду децентралізації публічної влади на прикладі Французької республіки та його використання в Україні.

Окреслена мета дослідження визначила і низку завдань дослідження:

- охарактеризувати стан наукової розробки проблеми;
- розглянути Європейський досвід проведення реформ децентралізації публічної влади;
- проаналізувати досвід децентралізації публічної влади у Франції та можливості його використання в Україні;
- обґрунтувати шляхи підвищення ефективності децентралізації публічної влади в Україні на новому етапі реформи.

Об'єктом дослідження є європейський досвід децентралізації публічної влади.

Предметом дослідження є особливості європейського досвіду децентралізації публічної влади на прикладі Французької республіки і можливість його використання в Україні.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано загальнонаукові методи наукового пізнання (аналіз, синтез, дедукція, індукція). Також було використано: системний метод при характеристиці реформи децентралізації во Франції та інших європейських країнах; порівняльний метод що надав можливість в порівняльній перспективі розглянути Французький досвід децентралізації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що в роботі виявлені особливості європейського досвіду децентралізації публічної влади на прикладі

Французької республіки і можливості його використання в Україні. Основні положення дослідження, що визначають наукову новизну одержаних результатів, полягають в наступному:

визначено, що в основі управлінських реформ во Франції лежить принцип децентралізації, суть якого полягає в тому, що управління місцевими справами і наданням якісних і доступних послуг у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, ЖКГ, повинне здійснюватися на найнижчій ланці управління (територіальної громади), яка бере на себе відповідні витрати з їх надання та відповідальність за результати їх надання;

обґрунтовано, що основою укрупнення базових адміністративно-територіальних одиниць є наступні критерії: територія і чисельність населення; функції (завдання, компетенція), що виконуються органами влади різного територіального рівня; ступінь автономії (політичної, організаційної, фінансової) територіальних органів; механізм надання публічних послуг (через державні або муніципальні служби або із залученням приватного сектора);

запропоновано напрями впровадження європейського досвіду децентралізації публічної влади: удосконалення МС на (суб) регіональному рівні, наділення його дієвими механізмами функціонування; використання мотивації: економічної (бюджетної), управлінської, податкової, територіальної для прискорення процесів децентралізації.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в роботі висновки і рекомендації можуть бути використані для вдосконалення законодавства, зокрема внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування». А також у навчальному процесі при підготовці студентів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», при викладанні дисципліни «Публічне управління», «Міське самоврядування» й ін.

Апробація результатів магістерської роботи. Окремі результати роботи доповідались на Всеукраїнській конференції: «Могілянські читання – 2020: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (2020р.) м. Миколаїв.

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 81 сторінка, з яких –75 основний текст.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі визначено актуальність теми, визначені предмет та об'єкт дослідження, мета та завдання, методи, які були використані під час проведення дослідження для виконання магістерської роботи, сформульована наукова новизна, практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі «Теоретичні основи дослідження процесів децентралізації влади» визначені основні напрями процесів децентралізації, від самого початку до моменту її завершення.

Підрозділ 1.1. «Аналітичний огляд наукового доробку дослідження процесів децентралізації» включає у себе огляд всіх по можливості наукових робіт які описують процеси децентралізації та відношення науковців до проблемних питань під час цієї реформації.

Звернено увагу на те, що реформація органів місцевого самоврядування та основний процес децентралізації влади повинні здійснюватися на основі Конституції та законів України, положень Європейської хартії місцевого самоврядування (далі ЄХМС). Визначено що орієнтуючись на європейські стандарти, необхідно, перш за все, швидко вирішити проблеми правового й організаційного характеру, здійснити правове забезпечення процесу реформування місцевого самоврядування.

Обґрунтовано, що основними напрямками реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні в умовах децентралізації влади є:

- побудова нової системи МС, основою якої мають стати об'єднані територіальні громади, які утворюються на добровільній основі за законодавчо визначеною процедурою з власними органами управління – виконавчими органами рад ОТГ;

- у населених пунктах, жителі яких не отримали статусу територіальної громади, мають бути сформовані органи самоорганізації населення, які входять до системи органів МС відповідної об'єднаної територіальної громади.

Підрозділ 1.2. «Нормативно-правове забезпечення реформування адміністративно-територіального устрою в ході децентралізації» описує на якому законодавчому підґрунті було зароджено процес формування децентралізації в Україні.

В роботі доведено порядок взаємовідносин, характер та обсяг повноважень кожного окремого органу виконавчої влади, його структурних підрозділів і посадових осіб залежать від поставлених цілей, завдань, їх складності, а також від ролі управлінських функцій. Тому вважаємо, які функціональну детермінованість управлінської організаційної структури можна вважати засадничою парадигмою оптимізації функцій конкретних органів публічної влади.

Нормотворча практика свідчить про те, які в більшості випадків регламентація функцій органів виконавчої влади оформлюється у вигляді завдань, які стоять перед ними. Правове їх закріплення є необхідною умовою та засобом виникнення такого явища як компетенція, які дає можливість встановити місце кожного органу в загальній структурі системи публічної влади та створити основи його відповідальності. Чітке закріплення прав і обов'язків структурних підрозділів і посадових осіб органів публічної влади є невід'ємним чинником правової регламентації управлінських функцій. Ефективна реалізація будь-якої функції неможлива, якщо для виконання визначених завдань орган виконавчої влади не володіє необхідними повноваженнями.

Зазначено, що прийняття «Декларації про державний суверенітет України» стало початком місцевого самоврядування в сучасних умовах. Правовою основою подальшої реформи став прийнятий у березні 1992 р. Закон «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування», який необхідно розглядати в контексті широкого законодавчого процесу реформування державної влади в Україні. Це був період введення інституту Президента України як глави держави і виконавчої влади, прийняття Закону «Про представника Президента України» та «Положення про місцеву державну адміністрацію». Після вступу в дію Закону України «Про Представника Президента України» від 5 березня 1992 р. Представник Президента, за попереднім погодженням його кандидатури з народними депутатами відповідної Ради, призначався Указом Президента України головою відповідної РДА і виконував функції контролю за органами виконавчої влади та МС.

Обґрунтовано, що найважливішою передумовою успішної децентралізації в державі, як запоруки її демократизму і забезпечення народовладдя, є нормативне відображення та впровадження місцевого самоврядування до правової системи держави. Найефективніше розв'язання окреслених проблем розвитку місцевого самоврядування, може бути здійснене у комплексі – шляхом реформування системи публічної влади, змістом якого має стати подальша децентралізація. При цьому важливе значення має використання позитивного досвіду європейських держав, які вже успішно пройшли шлях децентралізації.

Підрозділ 2.2 «Європейський досвід проведення реформ децентралізації публічної влади» включає у себе розгляд децентралізації через призму її проведення у західних країнах, їх шляхи та проблематика виконання.

Визначено, що місцеве самоврядування це одне з найважливіших ланок публічної влади, що доповнює і зміцнює державну владу, але за своєю природою є незалежним інститутом. У зв'язку з тим, що воно найбільш наближене до населення, місцеве самоврядування здатне значно більш повною мірою забезпечувати реалізацію потреб громадян, які мешкають на конкретній території, порівняно з іншими формами публічної влади.

Так у XIX столітті західні країни увійшли зі значним досвідом адміністративно-територіальних реформ і сформованою архітектонікою адміністративно-територіального устрою. У 20 столітті була не одна хвиля адміністративно-територіальних перетворень: перша – на початку XX століття, пов'язана з вирішенням проблем масової урбанізації, охопила такі країни, як Австрія, Великобританія, Франція, Данія, країни Бенілюксу, друга – після Другої світової війни мала два основні напрямки: укрупнення базових адміністративно-територіальних одиниць з низькою щільністю населення, що, відбулося, зокрема, в Норвегії, Швеції, Данії, Німеччині та ін., а також усунення регіональних диспропорцій, проведене у Німеччині, Італії, Великобританії та ін. країнах, третя – у 70-80-их роках стосувалася усунення економічних розривів шляхом перерозподілу повноважень і здійснювалася у Греції, Ірландії, Іспанії, Португалії. Новітня хвиля перетворень охопила Європу з початком XXI століття.

Доведено, що децентралізація покликана закласти територіальну основу для змін у розподілі функцій і компетенції між органами публічної влади, оновлення організаційної моделі територіального управління, а також удосконалення міжбюджетних відносин. Не випадково масштабні перетворення XXI століття одержали назву «управлінської революції». Вони носять конституційний характер, забезпечують врахування думки населення у разі зміни адміністративних меж муніципалітетів, а також орієнтовані на збереження координованості діяльності рівнів територіальної організації влади.

Таким чином, у сучасній адміністративно-територіальній організації публічної влади в європейських країнах проблема великої кількості дрібних комун з невеликим ступенем їх спроможності у виконанні покладених функцій і задач зберігає актуальність як для країн сталої системи МС, так і тих, що відносно недавно стали на шлях розбудови даної форми публічної влади.

У другому розділі *«Аналіз досвіду децентралізації публічної влади у Франції»* зазначені основні напрями децентралізації у такій країні, як Франції, початок даної реформи та його складові.

Підрозділ 2.1. «Особливості проведення децентралізаційних реформ у Франції» визначає, що територіальний розвиток є одним із пріоритетних напрямів державної політики практично всіх розвинених країн світу. З перших кроків побудови незалежної Української держави за приклад її адміністративно-територіального розвитку була взята Франція. Зазначалось, що дана країна має схожі розміри, ресурси, тому її досвід може бути взятий за основу територіального розвитку в Україні. Першіроки становлення нової незалежної України відзначалися певним копіюванням французького досвіду, який не завжди був вдалим, але, все ж таки, це дало змогу побудувати систему управління, що відповідала європейським нормам. Сьогодні, у період, коли реформування триває, й Україна шукає та намагається визначити подальші кроки свого розвитку, важливим є вивчення тих перешкод, з якими стикалась Франція, та тізаходи, що дали їй змогу успішно вирішити велику кількість проблемних питань трансформаційного періоду

Серед зарубіжних дослідників, які присвячують свої наукові розробки дослідженню такого феномену, як французьке територіальне управління, слід виділити праці Е. Віталь Дюрана, Б. Ремона, М.-Ж. Тюларда та ін.

Формування ефективної та дієвої системи територіального управління у Франції відбувалось протягом двох століть. Розпочавшись із декрету від 1789 р., воно діставало подальшого розвитку та зміцнення протягом всього періоду реформування, останнім кроком якого став закон від 13 серпня 2004 р. про місцеві свободи та обов'язки.

Визначено, що основними питаннями реформування були повноваження територіальних органів влади (громад або комун, департаментів та регіонів), взаємодія територіальних органів влади між собою при наданні послуг населенню, чітке конституційне забезпечення ефективного територіального управління. Найбільш важливими та складними питаннями, вирішення яких призвело до становлення дієвого територіального управління, були деконцентрація владних повноважень та децентралізація влади.

Підрозділ 2.2. «Територіальні громади (комуни) в системі публічної влади Французької республіки» зазначає, що становлення системи територіального управління Франції, незважаючи на існування певної кількості праць, ще потребує значної уваги науковців, оскільки дана країна не тільки була взята за приклад для України із перших кроків її становлення як незалежної держави, а й тому, що у період нової регіоналізації у 1980 рр. Франція мала багато проблем, з якими зараз стикається Україна, й які були успішно нею вирішені. Цей досвід є вкрай важливим та корисним для України.

Основними питаннями реформування були повноваження територіальних органів влади (громад або комун, департаментів та регіонів), взаємодія територіальних органів влади між собою при наданні послуг населенню, чітке конституційне забезпечення ефективного територіального управління. Найбільш важливими та складними питаннями, вирішення яких призвело до становлення дієвого територіального управління, були деконцентрація владних повноважень та децентралізація влади.

Підкреслено, що деконцентрація влади у Франції розглядається як передача, делегування владних повноважень органів державної влади центрального рівня таким само органам, але на місцевому рівні, тобто місцевим державним адміністраціям. На відміну від деконцентрації, децентралізація влади розглядається як передача повноважень держави територіальним автономним громадам, тобто органам місцевого, а пізніше і регіонального самоврядування. Остаточне вирішення зазначені питання знайшли лише в

2003 р., коли була здійснена конституційна реформа, що чітко та остаточно визначила й закріпила перерозподіл владних повноважень і сферу компетенції територіальних громад.

Специфічною особливістю нормативно-правових актів, що регулюють діяльність територіальних громад (комун) у Франції, є те, що всі вони об'єднані у відповідному кодексі законів, що значно спрощує внесення поправок до них та розробку нових, а також їх застосування. Він має назву «Загальний Кодекс територіальних громад».

З'ясовано, що важливим питанням для розвитку будь-якої територіальної громади є її можливість містобудування та власного визначення відповідних потреб і напрямів розвитку шляхом будівництва. Муніципалітети Франції ще в 1983 р. отримали ексклюзивне право на таку діяльність. Кожний муніципалітет або комуна мають свій місцевий план містобудування та розвитку – «plan local d'urbanism» (PLU), що визначає та закріплює норми будівництва та реконструкції будівель.

Таким чином, дана сфера була цілком віддана муніципалітетам, але державний контроль як обов'язкова норма, звичайно, залишився. Місцевий економічний розвиток Франції також є завданням місцевої влади. Комуни розробляють власні плани економічного розвитку, які потім самі і реалізують. Законодавство також захищає свободу підприємництва та заохочує громадську ініціативу в цьому питанні у тих аспектах, які навіть не знайшли відображення у затвердженому плані муніципалітету. У національному законодавстві комуна визнана основним суб'єктом економічного розвитку даних територій.

Підрозділ 2.3. «Можливості використання в Україні французького досвіду децентралізації» включає у себе можливість приймання Україною такого ж сценарію децентралізації як і у Франції.

Наголошено, що наша держава, як і більшість східних та західних країн, знаходиться на стадії багатоетапового вдосконалення своєї системи управління, в тому числі й територіального. Саме тому вивчення проблем і шляхів їх розв'язання при формуванні системи територіального управління у країнах Західної Європи розглядається як важлива складова трансформаційних процесів, особливо з урахуванням прагнення нашої держави до європейської інтеграції. При проведенні будь-яких реформ у країні вивчення і використання досвіду інших країн є необхідною умовою успішного реформування. Зокрема, з'ясування об'єктивних закономірностей і основних принципів централізованого і децентралізованого управління має допомогти Україні уникнути багатьох помилок і складнощів на шляху вироблення і формування сучасної моделі управління, заснованої на поєднанні різних ступенів централізації і децентралізації.

З перших кроків побудови нової демократичної української держави прикладом для її адміністративно-територіального устрою була обрана Франція, яка має схожі розміри, кількість населення, ресурси, і тому її досвід міг бути взятий за основу територіального розвитку в Україні. Перші роки після проголошення незалежності нашої держави відрізнялися певним копіюванням французького досвіду, яке не завжди було вдалим, але дозволило побудувати систему управління, що в цілому відповідає європейським демократичним нормам.

На підставі проведеного дослідження виявлено, що важливою умовою успішного втілення реформи з децентралізації є передача громадам повноважень з одночасною передачею фінансових ресурсів, необхідних для їх здійснення, але за умови адміністративної фінансової нагляду з боку держави.

Отже, що стосується укрупнення громад, слід звернути увагу на те, що Франція не пішла шляхом механічного примусового зменшення кількості комун, а максимально сприяла їх об'єднанням. Результатом такої політики стало створення 155 міських об'єднань (*communauté d'agglomération*) та належність 86 % всіх комун Франції до одного з трьох типів міжкомунальних об'єднань. Досвід Франції показує, що у разі знаходження спільних точок для об'єднання можливо налагодити процедуру добровільного об'єднання, що мінімалізує втручання держави у цей процес. Однак приклад цієї держави висвітлює проблему неефективності дії окремих ланок регіонального самоврядування та необхідності постійних змін для покращення діяльності місцевої влади.

Доведено, що, свій шлях до децентралізації Франція розпочала, будучи унітарною державою з міцною бюрократією. Сучасна французька система державної влади базується на засадах децентралізації. Французькі реформи підтверджують, що центральна адміністрація залишає за собою тільки ті функції, що мають загальнонаціональний характер, або ті, які, згідно із законодавством, не можуть бути делеговані на місця.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності децентралізації публічної влади в Україні на новому етапі реформи» визначені шляхи підвищення реформування органів місцевого самоврядування на новому етапі реформи децентралізації.

Підрозділ 3.1. «Характеристика й перспективи зміни адміністративно-територіального устрою України в умовах децентралізації» визначає, які саме перспективи та зміни вібулися та відбудуться під час зміни територіального устрою в Україні.

Встановлено, що державна влада для реалізації своїх функцій повинна мати у своєму розпорядженні значні ресурси, а значить бути сильною. У той же час сила і міць держави, як політико-правової системи, залежить не стільки від рівня розвитку її інститутів і наявних ресурсів, скільки від стану громадянського суспільства, його можливостей впливати на процеси, що здійснюються в державі. Все це підтверджується дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених.

Наголошено, що успішне закріплення і здійснення процедур: децентралізації, деконцентрації та делегування, можливо лише при чіткому визначенні серед функцій держави функцій державного управління, розмежування їх з функціями місцевого самоврядування. При цьому у керівництва держави повинна бути чітка і послідовна політична воля щодо закріплення і здійснення цих процесів. А також бажання і здатність жителів територіальних громад здійснювати управління на відповідній території без постійної державної опіки. В Україні, на нашу думку, цей напрямок може бути здійснено, перш за все, шляхом позбавлення права посадових осіб органів державної влади мати представницький мандат в органі місцевого самоврядування.

Обґрунтовано, що поява об'єднаних територіальних громад і зміна системи органів влади на регіональному та субрегіональному рівні, а також функцій, які вони будуть здійснювати вимагає й зміну адміністративно-територіального устрою, а тому необхідно прискорити прийняття Закону України «Про територіальний устрій України».

Підрозділ 3.2. «Рекомендації щодо удосконалення децентралізації публічної влади в Україні» містить у собі рекомендації спрямовані на покращення адміністративно-територіального устрою України шляхом побудови обґрунтованої територіальної основи для діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на районному та обласному рівні.

Обґрунтовано, що основою укрупнення базових адміністративно-територіальних одиниць є наступні критерії:

- територія і чисельність населення;
- функції (завдання, компетенція), що виконуються органами влади різного територіального рівня;
- ступінь автономії (політичної, організаційної, фінансової) територіальних органів;
- механізм надання публічних послуг (через державні або муніципальні служби або із залученням приватного сектора).

Пропонується закріпити в Конституції України розділі: «Територіальний устрій, територіальна організація публічної влади, місцеве врядування». В якому мають знайти відображення: принципові засади територіального устрою України та його складові; приписи щодо територіальної організації публічної влади та місцевого врядування, зокрема, конституційні основи територіального устрою України, статусу Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади та засади місцевого самоврядування.

ВИСНОВКИ

Отже, реформування адміністративно-територіального устрою у Франції триває перманентно, і місцеве самоврядування продовжує змінюватися, але процеси децентралізації влади у Франції на сьогодні є вже реальним фактом. Для зміни французького суспільства в напрямі розвитку процесу децентралізації Франція зробила впевнені кроки вперед та досягла значної демократичності, незважаючи на те, що юридично вона була вкрай унітарною державою з сильною бюрократією.

1. Охарактеризовано стан наукової розробки проблеми, а саме визначено, які вчені та науковці займалися проблематикою та ставили питання перед законодавцем, щодо вдосконалення питання децентралізації на території України та запозичення зарубжного досвіду у даному питанні.

2. Була проведена паралель між децентралізацією Франції та початку даного етапу на теренах нашої держави. Дивлячись через призму законодавчих актів Франції на початковому етапі реформування територіальних адміністративних районів, які почали формуватись у 19 столітті та початку формуванню даного процесу на території України, можна зробити висновок, що наша держава має що запозичити саме з досвіду даної країни, оскільки є схожість, як у нормативно – правових актах так і в самій системі. Подальша децентралізація управлінських повноважень у різних секторах очікувано передбачатиме підвищення ефективності реалізації відповідних публічних політик шляхом посилення спроможності органів місцевого самоврядування брати на себе відповідальність за надання послуг та інвестування у місцевий розвиток. У такому контексті ключовим викликом на шляху подальшого провадження секторальної децентралізації у пріоритетних сферах стає спроможність органів місцевого самоврядування належним чином здійснювати делеговані та власні повноваження.

3. Сьогодні у Франції система державного управління, система державної влади та весь механізм держави ґрунтуються на принципах і засадах децентралізації. Можна стверджувати, що реформи у Франції є свідченням упровадження європейських принципів субсидіарності, тобто центральна влада залишає за собою тільки повноваження, що мають

загальнонаціональний характер, або повноваження, які, згідно із законодавством, не може бути делеговано на місця. Приклад децентралізації, поданий Францією, виявився цікавим для багатьох країн Європи: Польщі, Португалії, Греції та ін. Це є свідченням успішної реформи. Велику роль відіграла фінансова самостійність місцевих громад, коли місцеві податки акумулюються в регіональних бюджетах, а державний бюджет лише під час реалізації широкомасштабних програм надає допомогу регіонам.

На Європейському континенті міцно прижилися ідеї фіскальної автономії місцевих бюджетів, що складаються з податків, що збираються на місцевому рівні й залишаються в місцевих бюджетах. Тому досвід децентралізації у Франції надає цілу низку прикладів для вивчення та застосування в Україні, враховуючи європейський вектор напрямку нашої держави.

4. Проведене дослідження показує, що шляхом підвищення ефективності децентралізації публічної влади в Україні на новому етапі реформи децентралізації є впровадження європейського досвіду децентралізації публічної влади, через:

- удосконалення інституту місцевого самоврядування на субрегіональному та регіональному рівні, та наділення його дієвими механізмами функціонування;
- використання мотивації: економічної (бюджетної), управлінської, податкової, територіальної для прискорення процесу об'єднання територіальних громад;
- закріплення в Конституції України розділу: «Територіальний устрій, територіальна організація публічної влади, місцеве врядування», в якому прописати: принципи засади територіального устрою України та його складові; визначити статус Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади на рівні району та області та засади місцевого самоврядування.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

Гаврилюк К.В., Євтушенко О.Н. Удосконалення системи соціальної роботи на рівні об'єднаних територіальних громад. Могилянські читання – 2020: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXIII Всеукр. наук.-метод. конф.: тези доповідей. Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів, Миколаїв, 11-16 листоп.2020р./ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – С.5-7.

АНОТАЦІЯ

Гаврилюк К.В. Європейський досвід децентралізації публічної влади на прикладі французької республіки. – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2020.

У науковій роботі висвітлені основні аспекти децентралізації. Порівняно світовий досвід реформи районів (комун). Визначена основна тема та актуальність роботи, поставлені чотири завдання, які протягом роботи були розкриті у повному обсязі.

Зроблено висновки такі як : визначення стану наукової розробки проблеми, а саме визначено, які вчені та науковці займалися проблематикою та ставили питання перед законодавцем, щодо вдосконалення питання децентралізації на територіях України та запозичення зарубжного досвіду у даному питанні; проведено паралель між даним

процесом в Україні та Франції; зроблено порівняння доступності впровадження французького досвіду на теренах нашої держави.

Визначені шляхи децентралізації в Україні та у Франції. Зроблено порівняння між такими процесами, як «деконцентрація» та «децентралізація». Деконцентрація влади у Франції розглядається як передача, делегування владних повноважень органів державної влади центрального рівня таким само органам, але на місцевому рівні, тобто місцевим державним адміністраціям. На відміну від деконцентрації, децентралізація влади розглядається як передача повноважень держави територіальним автономним громадам, тобто органам місцевого, а пізніше і регіонального самоврядування.

Також у роботі визначені пропозиції впровадження європейського досвіду у наступних етапах децентралізації у нашій державі такі, як : удосконалення інституту місцевого самоврядування на субрегіональному та регіональному рівні; використання мотивації: економічної (бюджетної), управлінської, податкової, територіальної для прискорення процесу об'єднання територіальних громад; закріплення в Конституції України розділу: «Територіальний устрій, територіальна організація публічної влади, місцеве врядування», в якому прописати: принципові засади територіального устрою України та його складові; визначити статус Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади на рівні району та області та засади місцевого самоврядування.

Ключові слова: децентралізація, деконцентрація, комуна, реформа, громада.

ANNOTATION

Havryliuk KV European experience of decentralization of public power on the example of the French Republic. – On the rights of the manuscript.

Master's thesis for obtaining educational degree of "master". Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2020.

The main aspects of decentralization are covered in the scientific work. The world experience of district reform (communes) is compared. The main theme and relevance of the work are defined, four tasks are set. Which were revealed in full during the work.

Conclusions are made such as: determining the state of scientific development of the problem, namely, which scientists and scientists dealt with the problem and asked questions to the legislator to improve the issue of decentralization in Ukraine and borrow foreign experience in this matter; a parallel was drawn between this process in Ukraine and France; a comparison of the availability of the implementation of the French experience in our country is made.

Ways of decentralization in Ukraine and France are identified. A comparison is made between such processes as "deconcentration" and "decentralization". Deconcentration of power in France is seen as the transfer, delegation of power of state authorities at the central level to the same bodies, but at the local level, ie local state administrations. In contrast to deconcentration, decentralization of power is seen as the transfer of state powers to territorial autonomous communities, ie local and, later, regional self-government bodies.

The paper also identifies proposals for the implementation of European experience in the next stages of decentralization in our country, such as: improving the institution of local self-government at the subregional and regional levels; use of motivation: economic (budgetary), administrative, tax, territorial to accelerate the process of unification of territorial communities;

enshrinement in the Constitution of Ukraine of the section: "Territorial system, territorial organization of public power, local government", in which to prescribe: the basic principles of the territorial structure of Ukraine and its components; to determine the status of the Autonomous Republic of Crimea, local executive bodies at the level of the district and region and the principles of local self-government.

Keywords: decentralization, deconcentration, commune, reform, community.